

आधारभूत तह कक्षा ६-८ को विज्ञान तथा वातावरण विषय शिक्षणको लागि आवश्यक सामग्रीहरूको सूची: पाठ्यक्रम विकास केन्द्र
क्षेत्र: भौतिक विज्ञान

क्रसं	सामग्रीको नाम	कैफियत
१	नाप्रे फित्ता (Measuring tape)	
२	भौतिक तराजू (Physical balance/Pan balance, Digital balance)	
३	कमानो तराजू (Spring balance): 5N	
४	भित्तिघडी, Stop watch	
५	स्केल: ३० सेमी, १ मिटर, ग्राफ बोर्ड र ग्राफ पेपर	
६	विभिन्न नापका पिण्ड नाप्रे ढकहरू: 50g, 100g, 500g, 1kg	
७	सिरिञ्ज	
८	मोटो धागो	
९	सियो, केची, पेचकस, रेन्चु, घिनी (एकल र संयुक्त घिनी)	
१०	स्टाण्डहरू, wire gauge, tripod stand	रसायन विज्ञानमा समेत
११	हिटर	
१२	थर्मोमिटर: साधारण थर्मोमिटर, क्लिनिकल थर्मोमिटर र डिजिटल थर्मोमिटर	रसायन विज्ञानमा समेत
१३	स्प्रिट ल्याम्प/बनर	रसायन विज्ञानमा समेत
१४	ग्रेबस्याण्ड बल र रिड	
१५	R.B.Flask, Tripod stand	रसायन विज्ञानमा समेत
१६	रबरको ककहरू, Asbestos sheet	रसायन विज्ञानमा समेत
१७	परीक्षण नली(Test tubes), glass tubes, glass rod, testtube holder	रसायन विज्ञानमा समेत
१८	पारो र अल्कोहल	जीव विज्ञान तथा रसायन विज्ञानमा समेत
१९	बिकर: १०० मिलि, २५० मिलि, ५०० मिलि	रसायन विज्ञानमा समेत
२०	मेजरिङ सिलिन्डर: 100ml, 500ml, 1 litre	
२१	मेनबर्ती	रसायन विज्ञानमा समेत
२२	ऐना: समतल र गोलाकार ऐना(कनभेक्स र कन्केभ)	
२३	पारदर्शक प्लाष्टिक, ट्रेसिङ पेपर, ड्रइङ बोर्ड	
२४	काँचको स्ल्याब	
२५	हथौडा	रसायन विज्ञानमा समेत
२६	फलामको किला, पिन र धुलो	
२७	छड चुम्बक (Bar magnet), यु आकारको चुम्बक र निडल कम्पास	रसायन विज्ञानमा समेत
२८	डाइसेल, टचलाइटको लिड बल्ब	
२९	विद्युत घण्टी	
३०	Fuse	
३१	Switch, circuit board	
३२	पेन्डुलम बल्ब	
३३	Tuning fork set	
३४	Plastic straw	
३५	म्यानामिटर तथा ब्यारोमिटर	
३६	Translucent block(glass/plastic)	
३७	Slinky	

क्षेत्र: रसायन विज्ञान

क्रसं	सामग्रीको नाम	कैफियत
१	मन्डेलिभ र आधुनिक पेरियोडिक तालिका, परमाणु र अणुको मोडल	
२	सोन्ट्रफ्युज यन्त्र, क्रोमाटोग्राफी पेपर	
३	फिल्टर पेपर, सोली	
४	चिया छान्न जाली	
५	खानसोडा(सोडियम बाइकार्बोनेट) र लुगाधुने सोडा (सोडियम कार्बोनेट)	
६	क्याल्सियम कार्बोनेट वा म्याग्नेसियम कार्बोनेट, क्याल्सियम क्लोराइड वा म्याग्नेसियम क्लोराइड	
७	ग्लिसेरिन	
८	बेलजार	
९	फलाम, तामा, जस्ता, एलुमिनियमको पाता र तार तथा चाँदीका सिक्का	भौतिक विज्ञानमा समेत
१०	हाइड्रोक्लोरिक अम्ल, सल्फ्युरिक अम्ल, नाइट्रिक अम्ल, कार्बोनिक अम्ल, एसिटिक अम्ल	
११	सोडियम हाइड्रोअक्साइड, पोट्यासियम हाइड्रोअक्साइड, सोडियम क्लोराइड, कपर सल्फेट, Phenol, detol, detergent, Calcium Carbonate,	
१२	पिएच स्केल, पिएच मिटर, लिटमस पेपर, पिएच पेपर, युनिभर्सल इन्डिकेटर, फेनोल्फथालिन, मिथाइल अरेन्ज	
१३	पोसीलेन बोसन	
१४	कपुर	
१५	कन्डेन्सर वा डिस्टिलेसन सेट	

क्षेत्र: जीव विज्ञान

क्रसं	सामग्रीको नाम	कैफियत
-------	---------------	--------

१	जनावर र बिरुवाको वर्गीकरण चाटे	
२	सूक्ष्म दर्शक यन्त्र	
३	वाच ग्लास, स्लाइड र कभर स्लिप	
४	साफ्रानिन	
५	अमिबा र पारामोसियमको स्थायी स्लाइड	
६	विभिन्न ढाड नभएका जवारहरुको स्पोसिम्यान: स्पोन्ज, हाइड्रा, टेपवर्म, हुकवर्म, अक्टोपस, स्टारफिस, गड्यौला, माछा, चरा, भ्यागुता, सर्प	
७	वनस्पति र जन्तुकोषको चाटे र स्थायी स्लाइड	
८	रिकापी, फरसप	
९	मानव मुटु, पाचन प्रणालीको मोडल तथा मूत्र प्रणालीको मोडल,	
१०	९० प्रतिशत इथानोल, अल्कोहल	
११	इपिथेलियल र मोरिस्मेटिक तन्तुको स्थायी स्लाइड	
१२	भ्यागुता र पुतलीको जीवनचक्रको चाटे	
१३	तोरीको जीवनचक्रको चाटे	

क्षेत्र: भू तथा अन्तरिक्ष विज्ञान र वातावरण

१	सौरमण्डलको चाटे, मोडल, चन्द्र ग्रहण र सूर्य ग्रहणको मोडल	
२	ग्लोब	
३	उच्चतम र न्यूनतम थर्मोमिटर (Maximum and minimum thermometer)	
४	आद्रता मापक यन्त्र (Hygrometer), वायु गति मापक यन्त्र (Anemometer), वर्षामापक यन्त्र (Rain gauge)	
५	नेपालको जलवायुको चाटे	
६	राष्ट्रिय निकुञ्ज र वन्यजन्तु आरक्ष तथा संरक्षण क्षेत्रको चाटे	

विज्ञान शिक्षण सिकाइका लागि आवश्यक सामग्रीहरू

(क) मुद्रित सामग्रीहरू

क्र स	मुद्रित सामग्रीहरू	कैफियत
१	आधारभूत शिक्षा पाठ्यक्रम २०६९	www.moecdc.gov.np
२	कक्षा ६, ७ र ८ को विज्ञान पाठ्यपुस्तक	www.moecdc.gov.np
३	कक्षा ६, ७ र ८ को विज्ञान शिक्षक निर्देशिका	www.moecdc.gov.np
४	कक्षा ६, ७ र ८ को विज्ञान प्रयोगात्मक कार्य पुस्तिका	www.moecdc.gov.np
५	कक्षा ६, ७ र ८ को विज्ञान परियोजना कार्य पुस्तिका	www.moecdc.gov.np
६	कक्षा ६, ७ र ८ को विज्ञान सामग्री निर्माण र प्रयोग पुस्तिका	www.moecdc.gov.np
७	विज्ञान शब्दभण्डार	www.moecdc.gov.np
८	जलवायु परिवर्तन स्रोत पुस्तिका	www.moecdc.gov.np

(ख) डिजिटल सामग्रीहरू

१	प्रयोगात्मक डिजिटल सामग्री	
---	----------------------------	--